

## Motion till riksdagen 2005/06:Ju7

av **Viviann Gerdin m.fl. (c)**  
med anledning av prop. 2005/06:29

# Utvidgad användning av DNA- tekniken inom brottsbekämpningen m.m.

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår proposition 2005/06:29 Utvidgad användning av DNA-tekniken inom brottsbekämpningen m.m.
2. Riksdagen begär att regeringen skyndsamt återkommer till riksdagen med ett förslag på utökad användning av DNA-tekniken inom brottsbekämpningen där det finns en tydlig beskrivning av vad förslaget kommer att medföra för konsekvenser för den enskildes personliga integritet.

## Motivering

Regeringen föreslår i sin proposition till riksdagen en utökad användning av DNA-tekniken inom brottsbekämpningen. Förslaget innebär att såväl möjligheterna till DNA-provtagning som DNA-registrering utökas i förhållande till hur DNA används i brottsbekämpningen idag.

Centerpartiet anser att möjligheten att använda DNA utgör ett mycket viktigt verktyg i polisens brottsbekämpande verksamhet. Centerpartiet har tidigare föreslagit utökad användande av DNA-tekniken i brottsbekämpande syfte.

Mot de vinster som kan göras i brottsbekämpningen med utökad användning av DNA som identifieringsmetod skall vägas de risker som provtagning och registrering av DNA kan innebära för den enskildes integritet.

I förslaget framförs att de DNA-profiler som tas fram efter DNA-provtagningen och blir aktuella för registrering görs om till en sifferkod som inte kommer att kunna användas för något annat än identifieringsändamål. Centerpartiet menar i likhet med några remissinstanser som yttrat sig över propositionen att det inte idag går att veta vad som i framtiden kan utläsas ur de DNA-profiler som registreras och att man därför bör vara försiktig med att utveckla möjligheterna till registrering.

## Fel! Okänt namn på

Regeringen framhåller i propositionen att 22 § polisdatalagen stipulerar att uppgifter som tas in i DNA-registret inte får användas för annat ändamål än för att underlätta identifiering av personer i samband med brott och konstaterar att ”denna bestämmelse ger enligt regeringens bedömning ett tillfredsställande skydd.”

Det var dock inte länge sedan riksdagen gjorde undantag mot de i lag stipulerade förutsättningarna för PKU-registret. Det framgår av 5 kap. 2 § lag (2002:297) om biobanker i hälso- och sjukvården m.m. att PKU-registret endast får användas i forskningssyfte, men detta gjordes avsteg från senast i samband med tsunami-katastrofen i Sydostasien.

Regeringens proposition innehåller vidare ett förslag på ett nytt register, Utredningsregistret, där de som inte ännu dömts för något brott utan är skäligen misstänkta för brott som kan leda till fängelse skall kunna registreras.

Centerpartiet menar att det vid tillskapande eller utvidgande av register som innehåller DNA är oerhört viktigt att aktivt skydda rättssäkerheten och integriteten hos dem som omfattas av registren.

Det är viktigt i sammanhanget att påminna om att en person som är misstänkt men inte dömd för ett brott skall betraktas som oskyldig till dess hans eller hennes sak har blivit prövad i domstol. Vidare skall den som sonat sitt brott inte längre betraktas som kriminell. Det är givetvis en oerhört känslig uppgift ur integritetssynpunkt att bli sammankopplad med ett brott.

Skyddet av den personliga integriteten måste alltid vägas mot den eller de vinster en eventuell integritetskränkning skulle medföra. När det gäller ett fängelsestraff är den avvägningen enkel att göra; att låsa in någon är givetvis en oerhörd kränkning av dennes integritet men vinsten av att kunna låsa in någon som bryter mot lagen överväger. När det gäller fängelsestraff har vi en väl prövad och avvägd lagstiftning att falla tillbaka på. Det är inte fallet vad gäller registrering av DNA. Det är inte givet hur integritetskränkande ett DNA-register i polisens regi kan komma att bli – inte ens om det överhuvudtaget kommer att innebära någon kränkning för den enskilde. Det ter sig också relativt osäkert hur användningen av ett sådant register kan komma att utvecklas i framtiden beroende på vad som anses väga tyngst av integritet och konkurrerande samhällsvinst vid en viss tidpunkt, i ett visst politiskt klimat.

Det går inte att sätta upp absoluta garantier för att hänsyn kommer att tas till den personliga integriteten i framtida avvägningar. Det Centerpartiet vill införa i form av en integritetskonsekvensbeskrivning skulle åtminstone garantera att frågan om den personliga integriteten hanteras vid varje ny föreslagen potentiellt integritetskränkande åtgärd.

En Integritetskonsekvensbeskrivning innebär en lösning där varje ny reglering som kan komma att medföra en kränkning av integriteten i någon form borde föregås av en konsekvensbeskrivning i analogi med de regler om miljökonsekvensbeskrivning som finns på miljörättens område. En integritetskonsekvensbeskrivning skulle företas för att utreda vilka konsekvenser olika beslut och regleringar kan komma att få för den personliga integriteten såväl direkt som i förlängningen. Enligt Centerpartiets förslag borde integritetskonsekvensbeskrivningen ta sin utgångspunkt i tre grundläggande principer i

**Fel! Okänt namn på**

likhet med vad som gäller vid användning av hemliga tvångsmedel, nämligen ändamålsprincipen, behovsprincipen och proportionalitetsprincipen.

De konsekvenser ett utvidgat DNA-register skulle medföra ur integritets-synpunkt är inte hanterade i propositionen. Centerpartiet avslår därför propositionen och uppdrar åt regeringen att skyndsamt återkomma till riksdagen med ett förslag om utvidgad DNA-användning i brottsbekämpningen där det redovisas vilka konsekvenser en utvidgad provtagning och registrering av DNA kommer att medföra för den enskildes personliga integritet.

Stockholm den 3 november 2005

*Viviann Gerdin (c)*

*Stina Larsson (c)*

*Claes Västerteg (c)*

*Agne Hansson (c)*

*Eskil Erlandsson (c)*

*Kerstin Lundgren (c)*

*Jan Andersson (c)*